

OBEŽNÍK

České katolické misie

Ročník XVII

Paříž

Číslo 5

říjen 1986

Církev a společnost ve Střední Evropě
(na okraj jednoho smutného výročí)

Mnoho papíru bylo v těchto dnech popsáno rozborů maďarské revolty před třiceti lety, mnohá zajímavá svědectví od té doby vyplavala na povrch. Srovnání se dneškem je přirozené a vyznívá nejen ve srovnání s třicet let starou tragédií, ale i ve srovnání s ostatními společenstvími na reálsocialistické lodi spíše pozitivně. Tady i tam se bude těžko hledat ten, kdo by hodil dnes po Kádárově prvním kamenem.

Nebylo by dobré přitom zapomenout, že režimem otřásla hluboká krize ve stejnou dobu také v Polsku. A my Češi musíme konstatovat, že u nás se ve stejnou dobu nedělo v tomto směru nic nebo skoro nic.

V okamžiku, kdy se množí dohady o nástupci zemřelého ostráhomského arcibiskupa, kardinála Lékaie, a kdy ještě neutichly reakce na nedávné budapeštské setkání křesťanů s marxisty, v éře polského papeže, je dobré mluvit i o církvi, její úloze v komunistickém bloku tehdy a až do dneška, o tom, jak se k ní chovala a chová moc a jaký je vztah křesťanů ke společnosti ve Střední Evropě vůbec.

Maďarská vláda byla budapeštským říjnem dokonale zaskočena a kromě telefonátu místodržicím neudělala nic, zač by

si název "vláda" vůbec zasloužila. *Církev* se v osobě arcibiskupa Mindszentyho dostala ke slovu až zásluhou povstalců v průběhu těch pár dní kravavé svobody.

V Polsku skoro ve stejnou dobu zareagovali přece jenom inteligentněji. Internovaného Wyszińskiego přivedli takřka rovnou čarou až na katedru jeho osiřelé katedrály, odkud pronesl své památné kázání k polskému národu se slavnou větou o tom, že existuje větší hrdinství, než zemřít za vlast - totiž hrdinství pro vlast žít, a právě k němu Poláky vyzval. Tak se tehdy Polsko Gomulkovo a také Wyszińskiego zastavilo krok před osudnou revoluční propastí. Je ke cti posledně jmenovaného a celé polské církve, že tehdy viděli nesporně dále, než v bojující Budapešti a že se ve Varšavě už tehdy rozhodli pro budoucnost bez planých reminiscencí. Co tehdy prožívali křesťané a jmenovitě katolická církev u nás doma? Co dělal v tuto pohnutou dobu arcibiskup Beran, primas český?

Arcibiskup Beran setrval v internaci. Nebyl z ní vyveden povstalcí, jako Mindszenty, a už vůbec ne ustrašenými státními orgány. Nic se totiž nedělo ani v lidu českém, ani uprostřed lidu Božího v jeho řadách. Moc se nehýbala, protože byla a jak to tak vypadá je i dnes ještě stále přesvědčena, že se hýbat nemusí. Máme-li věřit dosavadní zkušenosti, pak se skutečně pohne až z naprostého nezbytí. Dělá to tak nerada, že dokonce zmešká často i svůj vlastní poslední vlak, jak se jí to stalo právě tenkrát v Budapešti. A vůbec nejméně ráda u nás doma vykračuje s napřaženou pravicí směrem ke křesťanům. Mnohem snáze dovolí odjezd za západní hranice sportovcům, třebaže jí z toho už vplynulo dost ostudy, než sem tam nějakému tomu seminaristovi, který se určitě vrátí a žádnou ostudu ani tak nevlídné vládě, jakou máme doma, neudělá. Neudělal by, pardon! Žádný totiž nikam nevyjíždí.

Byly to situace opravdu dosti příznačné, v každé z těch tří zmíněných zemí, před třicíti lety...

A právě ve světle let padesátých a vůbec celé naší poválečné minulosti je situace křesťanů u nás podstatně nesnadnější, stejně jako je ve mnohém směru horší i naše celá národní situace. Žádnému Čechovi netřeba vysvětlovat, proč nemá církev u nás sebevědomí polských biskupů, kteří místní pax prostě ignorují, a to i přes jeho až neuvěřitelné možnosti například v ediční politice. Nemíníme ale kopírovat ani maďarský pokus utopit kolaborující ryby v přívalu proslulých malých kroků ke zlepšení situace věřících, o jaké bojoval právě zesnulý kardinál Lékai, třebaže se neobáváme splynutí strany s církví

o nic více než eventuálního vytvoření Sovětsko-Uherska po vzoru staré monarchie. Kopírovat nechceme a nemůžeme nejen protože k tomu cítíme averzi nebo neschopnost. Každá církev musí být nejdříve *sama sebou*. V křesťanském světě je její ambicí být hlasem svědomí té které společnosti. Může jí být za předpokladu, že je hlasem *vlastním*. Je to často méně snadné, než by se na první pohled zdálo. Mnohá neštěstí v průběhu její tisícileté existence plynou z části právě z toho, že nebyla vždy dost sama sebou. Nejlépe posloužíme jí i našemu národu tím, že jí k takové duchovní samostatnosti budeme všemožně pomáhat. Není vlastně žádným paradoxem, že k tomu jsou právě dnes, uprostřed naší bídy, lepší podmínky, než po dlouhé předchozí generace. První náznaky samostatnosti naší církve doma jsou v posledních letech už pozorovatelné jak mezi kněžími, tak mezi laiky. Pomáhejme jí všemi možnými způsoby v jejich namáhavé práci!

Ptali se S. Wiesenthala, vídeňského lovce nacistických zločinců:

- *Čím se liší Hitler od Stalina?*
- *To je jednoduché, odpověděi S. Wiesenthal: Hitler mluvil pravdu - a nikdo mu nevěřil! Stalin lhal - a všichni mu věřili!*

Dobrý člověk

Je dobrý člověk spanilá katedrála
která se najednou vynoří nad městem
Co už tu bylo dob kdy zborcená se zdála
a přece věk co věk k ní znovu putujem

Kolikrát ze světa už zbyly jenom trosky
kolikrát na lidí padalo kamení
a přece šli jsme dál Zkrvácení a bosky
i za těch krušných dob jsme pospíchali k ní

Někdy i po čtyrech často též po kolenou
nejednou přes trní mnohdy přes kopřivy
jsme prodírali se tou zelení zpustošenou
Před námi stále šel ten člověk zářivý

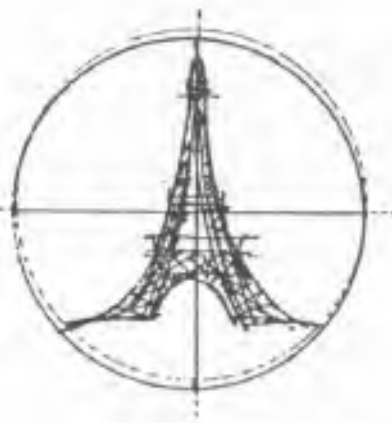
Jsou dobří lidé spanilé katedrály
co za úsvitu zdvihají se nad městem
Jenom je zahlédnem hned berem svoje žaly
a k tomu městu blíž a blíže putujem

František LAZECKÝ (+ 16. listopadu 1984)

Ukázka je ze sbírky

Člověk dvacátého století

Otec kardinál Tomášek pobýval začátkem října tr v Římě. Při té příležitosti psal západní tisk o vyjednávání mezi Vatikánem a Československou vládou ohledně jmenování nových biskupů v této zemi. Výchozím bodem dohadů jsou nedávná prohlášení československé strany v tom smyslu, že taková dohoda je možná (jako tomu je už - podle strany a vlády - po nějakých 30 let). Nic konkrétního zatím ale není známo.

Mezitím, jak uvedl například prof. *Josef Rabas* na kongresu v Řezně,

pronásledování křesťanů ve všech formách v Československu sílí (viz např. článek v *La Croix* ze 24. října tr).

Posledním v řadě zatčených je podle "Sdělení VONS č. 575" ze 17. října *František Adaměk*, kterému podle obžalovacího spisu hrozí za pouhé vlastnění zakázané náboženské literatury trest od 3 do 10 let (!). Původní obvinění z "Maření státního dozoru nad církvemi" 'překvalifikoval' vyšetřovatel Státní Bezpečnosti v červenci tr a tak vytvořil předpoklady pro "jeden z nejzávažnějších politických procesů posledních let", neboť od poloviny šedesátých let nebyl takový zákon aplikován na potlačení čistě náboženské aktivity, jak píše zmíněné sdělení VONS.

Už dříve došlo k výsledkům a zatýkání dalších křesťanských aktivistů, např. *M. Nechalové* (Žilina), *J. Duse* (Praha), *Josefa Adámka* (Brno), *M. Mrtvého* (Olomouc) a pokračuje řízení proti *A. Navrátilovi*, které lze nazvat skutečnou aférou v důsledku mobilizace zahraničního veřejného mínění, které se tohoto pronásledovaného dělníka ujalo.

M. Kaplanová z Prahy odeslala jménem 6 776 signatářů České národní radě petici, která zcela zákonnou formou (alespoň podle československé ústavy) apeluje na poslance, zvláště ty mezi nimi, kteří se hlásí ke křesťanství, aby se postavili proti připravenému zákonu o umělém přerušení těhotenství u nás nebo aspoň aby hájili právo odmítnout takový zákrok pro ty, kdo ve svém svědomí s takovým zákrokem nesushlasí (jmenovitě nemocniční personál, ve kterém je celá řada aktivních křesťanů). Podle posledních zpráv byl zákon

už v plném rozsahu odhlasován a naopak signatáři petice začínají na sebe soustřeďovat zájem StB (zmiňovaný J. Adámek a také jiní).

Závažným dokumentem, o kterém psal celý světový tisk, je společné prohlášení intelektuálů maďarských, polských, východoněmeckých a československých (dodatečně se připojili také Rumuni) ke třicátému výročí maďarského povstání z října 1956. Mezi signatáři je také katolický kněz Václav Malý, úzce spolupracující s Chartou 77.

Výzva byla uveřejněna současně ve všech uvedených zemích v předvečer smutného výročí.

Zástupce rotterdamské univerzity, který přijel do Prahy k soukromému kolokviu za účasti Václava Havla, letošního laureáta Erasmovy ceny, byl podroben přísné kontrole hned na letišti (17. října tr) a přes platné vízum v pase odmítnut československou hraniční kontrolou. Musel se vrátit z Ruzyně zpět do Holandska, ale kolokvium se podle posledních zpráv přesto konalo, protože jeho text byl v Praze už delší dobu přeložen a rozeslán účastníkům, z nichž alespoň někteří nakonec až do Havlova bytu doslovně pronikli kordonem policie, která legitimovala všechny osoby, které se přiblížily tomuto ideologicky "zamořenému terénu".

Charta 77 reagovala textem, odeslaným 16. října tr Federálnímu shromáždění ČSSR na zastřelení západoněmeckého občana J. Dicka na československo-německé hranici. K incidentu došlo 16. září tr a není to incident ojedinělý - o československých občanech, zastřelených nebo těžce zraněných při pokusech o ilegální přechod hranic ani nemluvě. Text Charty je nadepsán "*O použití střelné zbraně v prostoru státních hranic*" a navrhuje úpravu zákona, který pohraničnickům střelbu na hranici dovoluje.

Velmi nevlídně reagoval časopis *Nová Mysl* na nedávné setkání mezi marxisty a křesťany, které se konalo pod záštitou Gregoriánské univerzity a maďarské Akademie na téma "Společnost a etika". Redaktoři *Nové Mysli* asi mají na mysli československé zkušenosti s takovými setkáními z šedesátých let a starostlivě upozorňují maďarské soudruhy (byť neadresně), že takové akce jsou reálnému socialismu nebezpečné, protože vyškolení klerikálové to s těmi druhými "umí" skoulet tak, že z toho jsou jen a jen zbytečné škody.

Připomeňme při této příležitosti např. dokument francouzských biskupů k otázkách míru a války, kde se praví, že "i ne-

dokonalý dialog je lepší, než válka jak se patří" a že tam, kde doposud vládlo tiché záští, je už dialog hluchoněmých malým pokrokem.

Prakticky všechny západní země se připojily k iniciativě *svatého Otce* o zachování jednodenního příměří na světových bojištích. Výčet těch, kdo se odmítli vyjádřit nebo se dokonce vyjádřili záporně (zvláště ve třetím světě na bojištích mezi vládními vojsky a guerillou) je velmi charakteristický a poučný.

Nové knihy

- Merrill C. O Novém Zákoně
Bible (přetisk pražského vydání z r. 1984)
- Diviš I. Žlomy (nejnovější autorova sbírka básní)
Bible pro děti (reedice římského "Pisma svatého v obrazech, 65 stran)
- Vodička V. Chesterton, čili filozofie zdravého rozumu
- Anne de Vries vypráví dětem (katechismus pro děti)
- Renč V. Setkání s Minotaurem (dotisk)
- Škvorecký J. Ze života české společnosti
- Jan-Pavel II. Líst mladým

-o-0-o-

Bliží se konec roku - nezapomeňte

OBNOVIT VAŠE PŘEDPLATNÁ!

Tak ty jsi národní umělec, chlapče!
A takhle pár facek vys nechtě!?

Antonín REJCHA (Praha 26. února 1770 -
Paříž 28. května 1836)

(Z přednášky pana V. Pešky po mši svaté 18. října 1986)

Antonín neprožil zrovna šťastné dětství; otec mu brzy zesel, maminka se znovu provdala a o chlapce z prvního manželství se příliš nestarala. Tak se stalo, že Antonín vyrazil jako dvanáctiletý (!) sám do světa drožkou, která ho zavezla do Klatov, kde žil jeho strýc, u kterého získal první vzdělání v hudbě a také první možnosti uplatnit se. Strýc totiž působil mimo jiné jako kapelmajstr v Bonnu, kam sebou svého synovce přivedl. Ve stejném orchestru tehdy hrál také Ludwig van Beethoven a oba mladíci se stali přáteli na celý život.

Antonín se v rodině svého strýce Josefa (Rejchy) naučil dobře francouzsky, v Bonnu se naučil německy a tak mu nebylo žádným problémem projíždět Evropou a stát se tak skutečným Evropanem-umělcem, kterým byl zvláště na poli teorie hudby. Svá díla sepisoval francouzsky (*Etudes ou théorie pour le piano-forte, Traité de mélodie, Cours de composition musicale, Traité de haute composition musicale* aj).

Od r. 1818 působil jako profesor na pařížské konservatoři, po velkém úspěchu svých 26 velkých kvintet pro dechové nástroje, které jsou dodnes nejznámější částí jeho díla a můžeme je občas uslyšet v rozlase ve Francii i jinde..

Osobně se stýkal se mnoha velkými hudebníky své doby, ať už ve Vídni (Salieri, Haydn) nebo v Paříži, kde mezi jeho žáky najdeme Berlioze, Liszta, Coudoda a Francka.

Přes poměrně obsáhlé dílo kompoziční zůstává jeho jméno spjato především s jeho pracemi z oboru hudební teorie.

Antonín se - jak se zdá - do Prahy vrátil jen jednou, jako dospělý muž ale ještě za života své matky. Jinak žil ve "velkém světě" tehdejší hudební Evropy a zemřel jako naturalizovaný Francouz. Je pohřben na hřbitově *Pere Lachaise* v Paříži, a jen skuteční znalci vědí, že tento člen Institutu (nastoupil na křeslo Boieldieu) byl původem Čech, jeden z velké vlny českých hudebníků na přelomu 18. a 19. století, kteří výrazně ovlivnili hudební dějiny celé Evropy.

Letos od jeho smrti uplynulo 150 let.

*Srdečné díky za přednášku
a nashledanou při dalších!*

V listopadu a prosinci si připomínáme

- 23.10. 1956 začátek povstání v Maďarsku
- 1.11. 1956 Maďarsko vyhláší neutralitu a vystupuje oficiálně z Varšavského paktu. Tehdejší ministerský předseda, I. Nagy, je o dva roky později popraven na blíže neurčeném místě...
- 7.11. 1946 je jmenován pražským arcibiskupem pozdější kardinál Josef Beran, tehdy rektor semináře
- 12.11. 1951 spáchal sebevraždu básník Konstantin Biebl
- 14.11. 1901 se narodil malíř a grafik Cyril Bouda
- 15.11. 1916 zemřel malíř František Ženíšek
- 6.11. 1836 zemřel básník Karel Hynek Mácha
- 27.11. 1921 se v Uhrovci narodil Alexander Dubček, jehož jméno je nerozlučně spjato s Pražským jarem
- 28.11. 1911 se narodil katolický básník a dramatik Václav Renč
- 2.12. 1886 se narodil katolický spisovatel Jaroslav Durych
- 5.12. 1791 zemřel hudební skladatel Wolfgang Amadeus Mozart, jehož život je těsně spjat s Prahou
- 9.12. 1871 zemřel malíř Josef Mánes
- 12.12. ? zemřela blahoslavená Přibyslava, řeholnice, podle ústního podání sestra sv. Václava. Její ostatky jsou uloženy v katedrále sv. Víta
- 21.12. 1941 zemřel v koncentračním táboře herec a písničkář Karel Hašler
- 21.12. 1926 se narodil spisovatel Arnošt Lustig
- 25.12. 1901 se narodila Dr. Milada Horáková
- 29.12. 1926 zemřel ve Švýcarsku německý básník, pražský rodák, Painer Maria Rilke
- 25.12. 1886 se v průběhu půlnoční mše svaté dostalo sv. Terezii z Lisieux, zvané též "Terezička Ježíškova" zvláštním způsobem řeholního povolání. Její sochy a obrazy jsou dnes neodmyslitelné od našich kostelů a vůbec od katolicismu našeho století

Finanční situace Misie k 1. říjnu 1986PŘÍJMY:

Podpora Misie ze strany S.I.T.I.	20.000,- F
Příjmy za prodej knih, příspěvky na Oběžník	15.312,55
Příspěvky na Misii	18.796,60
Ostatní (sál, intence...)	1.630,00
<hr/>	
PŘÍJMY CELKEM	55.739,15 F

VÝDAJE:

Nákuo knih, tisk Oběžníku, předplatná	15.331,45
Poloviční úvazek kněze s pojištěním	28.870,00
Kancelář, telefon	615,00
Cestovné a pobyt (české schůzky apod)	3.622,30
Dary, jmenovitě novým uprchlíkům	1.750,00
Nájemné kanceláře, sálu	5.000,00
<hr/>	
VÝDAJE CELKEM	55.188,75 F

V pokladně zůstává 650,40 F

Komentář k vyúčtování

- Začíná se "od nuly", protože v předchozím roce Misie nedostala (v důsledku nepřítomnosti vedoucího) žádnou podporu a finanční evidence začíná tedy znovu minulým rokem
- Situace je bez deficitu, což je ovšem důsledek "symbiózy" Misie s domem CENTRE SEVRES; skutečné nájemné sálu 5 je 355,- F/hod (minimální sazba), malých sálů 75,- F/hod, kanceláře Misie 450,- F měsíčně (s elektřinou a otopem), otec Kolář nemusí udržovat auto, protože má služební vůz domu...

- Přesto je to situace vcelku dobrá - pokud nedojde ke změnám, které by ohrozily toto spolunažívání. I kancelář Misie zůstane zatím zachována.

Výsledek umožňuje dokonce snížení požadované sumy na podporu Misie o 1.000,- franků (pro příští rok), za předpokladu ovšem, že Vy všichni budete Misii nadále věrní tak jako doposud - už do předu za ni děkujeme!

∴

Na Oběžník a Českou Katolickou Misii přispěli

anonym 6x	Bernáček	Bernhard	Bleha	Gavard
Chladil	Choutka	Kriz	Leveau	Lowy
Nečasová	Kubů	Padouk	Polata	Schovanec
Stritzig	Gruber			

Všem dárcům bez rozdílu opřímné

PÁN BŮH ZAPLATĚ !

Na věčnost nás předešli

Pan	<i>Gruber V.</i>	92 RUEIL-MALMAISON
Pani	<i>Krizova-Saufaché A.</i>	75 PARIS 7 ^e
Pan	<i>Tejehman V.</i>	75 PARIS 18 ^e

Jako nedoručitelný se nám vrátil

Paní *Skála H.* 06500 MENTON

Nadále sbíráme poštovní známky vystřižené s několikamilimetrovým okrajem z dopisů. Těm, kdo na nás už po dlouhou dobu pamatují touto cestou srdečně děkujeme a ty ostatní upozorňujeme znovu na tuto malou ale ve spojení s jinými účinnou cestu pomoci misionářům!

Pamatujte na nás i Vy!

Náš program:

Mše sv.: Vždy první a třetí sobotu v měsíci ve čtvrt na šest večer (17h15) v kapli domu

CENTRE SEVRES

35, rue de Sèvres

75006 P A R I S (tél. 45-44-58-91)

metro SEVRES-BABYLONE

Po mši sv. pravidelná setkání s kulturně-náboženským programem v sále č. 5 (přízemí domu)

Na listopad a prosinec jsme připravili

1. listopadu - Promítání skutečně vzácného českého filmu režiséra V. Jasného, "Všichni dobří rodáci".
Přehrávka na videokazetu z televize.
15. listopadu - paní Stránská ve spolupráci s otcem Kolářem připravili večer o činnosti našeho fondu solidarity s vyúčtováním za uplynulý rok a se zajímavostmi, které se této činnosti týkají.
6. prosince - NÁŠ PŘEDVÁNOČNÍ PRODEJ KNIH POHLEDNIC GRAMODESEK A KAZET

- od 15.00 až do 22.00 hod
→ s přestávkou po dobu bohoslužeb, tj mezi 17 - 18 hod.

Po celou dobu prodeje (tedy 15 - 22.00 hod s přestávkou po dobu bohoslužeb)
promítání různých videokazet ve vedlejší sále

"OBĚŽNÍK" - Circulaire, bulletin de la Mission Catholique Tchèque de la région parisienne

Certificat d'inscription n. 52316

Périodique paraissant 6 fois par an, abonnement 15,- FF

Editeur responsable: P. Petr K o l á ř S J 35, rue de Sèvres 75006 PARIS
tél. 544-58-91

Les abonnements par cheque à l'adresse:

MISSION CATHOLIQUE TCHÈQUE, CCP 201 38 63 M Paris